

HÜSN-Ü BİZZAT - HÜSN-Ü BİLGAYR

“Hüsn-ü bizzat: Zâtında güzel olan. Güzelliği bir başka şeye nispetle olmayan.

Hüsn-ü bilgayr: Görünürde çirkin, fakat neticesi güzel ve hayırlı olan.”

İKİ TÜRLÜ GÜZELLİK

“Kâinattaki herşey, her hâdise ya bizzât güzeldir, ona hüsn-ü bizzât denilir. Veya neticeleri cihetiyle güzeldir ki, ona hüsn-ü bilgayr denilir.” Sözlər

Hüsn-ü bizzat, zâtında güzel olan, yani güzelliği bir başka şeye dayanmayan ve bir başka sebepten medet almayan demektir. Meselâ, iman bizzat güzeldir; hiç küfür olmasa da iman yine güzeldir. Bu güzellik küfre nispetle değildir.

Takva ve salih amel de bizzat güzeldirler. Diğer insanların bu güzellikten nasip almaları yahut almamaları fark etmez. Onların güzellikleri ne ise yine odur.

İlim de bizzat güzeldir. Herkesin âlim olması hâlinde, bir kimsedeki ilmin güzelliğinde bir noksanlaşma olacağı düşünülemez.

İstikamet, itidâl, şefkat, merhamet, adalet, tevazu, cömertlik gibi güzel ahlâkın bütün şubeleri de bizzat güzeldirler.

Bazı hadiseler ise görünürde şer ve çirkin zannedilirler. Ama onların arkalarında nice gizli güzellikler saklıdır. İşte bu ikinci tip güzelliklere hüsn-ü bilgayr denilir.

Meselâ, hayatın bizzat güzel olmasına karşılık ölümün güzelliği hüsn-ü bilgayrdır. İman ehli için, ölüm; "cennet bahçelerinden bir bahçe" olmakla dünya güzelliklerini gölgede bırakan bir güzelliğe sahiptir. Keza, sıhhat bizzat güzel olmakla birlikte hastalıklar netice itibariyle güzeldirler. Zira, hastalık insanı günahlardan temizler, derecesini artırır ve insan için ebedî bir sermaye olur.

Nur Külliyyatı'ndan bir hikmet ve ibret dersi:

"Pek çok zahirî intizamsızlıklar ve karışıklıklar var ki, pek muntazam bir kitabet-i kudsiyedir." Sözlər

Demek oluyor ki, hiç çile çekmeden, hiçbir zahmete katlanmadan, hiçbir sıkıntıyla karşılaşmadan geçen bir ömür, düz bir çizgiyi andırır ve ondan, fazla bir mâna çıkmaz.

Çizgiyi yazı yapan o eğri büğrüler, o iniş çıkışlardır.